

[Aage Fogh.]

ydet en vis støtte til dygtiggørelse af vore landmænd, en vis støtte for at skabe mulighed for, at de udmærkede forsøgsresultater, der fremskaffes på vore forsøgsstationer, kan omsættes i praksis på en sådan måde, at de direkte kan udnyttes af den enkelte landmand. Det synes mig, at udviklingen gennem de to sidste menneskealdre har vist os, at det samarbejde, der her har fundet sted mellem staten og det praktiske landbrug, har givet udmærkede resultater. Men der er også, såvidt jeg kan se, under de forhold, vi er inde under i dag, noget, der tyder på, at landbruget og landbrugets forhold til staten på dette område ikke er fulgt med udviklingen, eller sagt på en anden måde, at den støtte, som staten har givet til landbrugserhvervet, og som gennem en lang årække har givet gode resultater, burde have været ændret i overensstemmelse med de ændrede vilkår, som landbruget arbejder under.

Det, jeg tænker på, er, at den ikke ubetydelige række af bevillinger — der dog tilsammen kun giver et forholdsvis beskedent beløb — er altfor kompliceret under de nuværende forhold. Staten giver tilskud til en lang række formål: kontrolforeninger, kvægvælsforeninger, hesteavlforeninger, planteavlforeninger og meget, meget mere. Den spreder sine bevillinger over et stort område, hvilket medfører, at der er forbundet meget store administrationsomkostninger med disse bevillinger. Jeg kan som eksempel blot nævne, at der i forbindelse med planteavlbevillingen, der kun er på ca. 150 000 kr., skal indsamles ca. 17 000 bilag, der skal revideres og kontrolleres og alt, hvad dertil hører, for at dette beskedne beløb kan gå ud igen til landbruget spredt over hele landet.

Derfor vil jeg gerne henstille til den højtærede landbrugsminister, at han tager hele dette problem op til undersøgelse, vel nok, — eller jeg må måske sige selvfølgelig — i samarbejde med landbrugsorganisationerne for at finde ud af, om de penge, staten giver til landbrugserhvervet i dag, ikke kunne anvendes på en anden måde, så man samlede dem om enkelte ting, ting, som virkelig tæller, som betyder noget økonomisk, og så afholdt sig fra de mange småting, som væsentlig giver administrativt arbejde.

Skulle jeg kort skitsere, hvilke opgaver staten med rette bør tage sig af og støtte indenfor landbrugserhvervet, vil jeg i første række nævne vore forsøgsstationer. De videnskabelige forsøgsstationer, vi har på planteavlens og husdyrbrugets område, bør opretholdes og opretholdes af staten, fordi

de arbejder, der gennemføres her, er af en så almenlydlig og almenyttig karakter, at det er naturligt, at staten betaler samtlige omkostninger derved.

Jeg vil i samme forbindelse fremhæve betydningen af, om vi, trods de dårlige tider, vi er inde i, alligevel fandt udveje for at oprette en husholdningsforsøgsstation, der kunne arbejde ganske på linie med planteavl- og husdyrbrugsforsøgsstationerne. I betragtning af de kolossale mængde penge, der går igennem husmoderens hænder, forekommer det mig mærkeligt, at man ikke for længe siden har fundet anledning til at skabe en forsøgsvirksomhed, der kunne danne grundlag for det store oplysningsarbejde, der i øjeblikket er i gang ude blandt vore husmødre. Jeg skal selvfølgelig ikke sige noget ondt om vore husmødre, de har gjort et fortrinligt arbejde, men under det arbejde, der udføres af vore husholdningskonsulenter, f. eks. ved kostundersøgelser, husholdningsregnskaber o. lign., viser det sig umågtelig, at der er indtil 100 pct.s forskel på udgiften pr. kostdag fra den ene husholdning til den anden. Jeg tror derfor, det var en overmåde god forretning for staten at få hele det problem undersøgt til bunds på en husholdningsforsøgsstation og få de resultater, der dér kunne fremkomme, stillet til rådighed for det oplysningsarbejde, der udføres ude over landet.

Det næste led, som jeg mener staten skulle støtte, er det store konsulentarbejde, der, såvidt mig bekendt, er noget ganske særegent for Danmark. Disse 600—700, ja, måske opimod 800 konsulenter, der nu arbejder, står som forbindelsesled mellem det praktiske landbrug og de videnskabelige forsøgsstationer, og jeg tror ikke, jeg tager fejl, når jeg siger, at ved en sammenligning mellem forholdene i Danmark og forholdene i andre lande på det landbrugsmæssige område er det konsulentinstitutionen, der er det karakteristiske for Danmark. Det er ikke det, at man i Danmark har større og bedre videnskabelige forsøgsstationer end i andre lande, der karakteriserer de danske forhold, men det er dette, at det er lykkedes at få de resultater, der udklækkes på forsøgsstationerne, omplantet på sådan måde, at de kan udnyttes af den enkelte landmand. Det er sket ikke alene, men væsentligst ved konsulenternes hjælp. Derfor har staten meget stor interesse i, at dette konsulentarbejde foregår på en så god måde som muligt; det er selvfølgelig også derfor, staten hidtil har ydet et væsentligt tilskud til konsulenternes lønning. Men jeg tror, at udviklingen på dette område har stået stille; det